

## باسمه تعالی

### قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت

**ماده ۱-** دولت مکلف است در جهت توسعه حمل و نقل درون شهری و برون شهری کشور و مدیریت بر مصرف سوخت نسبت به بهینه سازی عرضه خدمات حمل و نقل (از طریق اصلاح و توسعه شبکه حمل و نقل ریلی، برقی کردن خطوط و اجراء علائم و تأسیسات و ارتباطات، افزایش سرعت در شبکه ریلی، یکپارچه سازی و ساماندهی مدیریت حمل و نقل، اصلاح قیمت ها، ایمن سازی و بهبود تردد، بهسازی یا از رده خارج نمودن خودروهای فرسوده سبک و سنگین مسافری و باری درون و برون شهری، تبدیل خودروهای بنزین سوز و گازوئیل سوز به دوگانه سوز، الزام معاینه فنی، توسعه ناوگان حمل و نقل همگانی ون و مینی بوس و مادیوس و اتوبوس، استفاده از سامانه هوشمند حمل و نقل، ساخت و توسعه شبکه آذراهها و بزرگراههای بین شهری، حمل ترکیبی کالا از مبدأ تا مقصد نهایی با شبکه ریلی و شبکه مکمل جاده ای، الزام به داشتن توقفگاه در انواع کاربریها، احداث توقفگاه های عمومی، ساماندهی و ایجاد توقفگاه ها و پایانه های بار و مسافر شهری و برون شهری اعم از ریلی و جاده ای در نقاط مناسب از شهرها و حومه آن، افزایش امنیت و قابلیت اطمینان و دسترسی)، بهینه سازی تقاضای حمل و نقل (از طریق اصلاح فرایندهای اداری، کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات، اصلاح کاربری زمین و آمایش سرزمین، اعمال محدودیت های ترافیکی، آموزش و فرهنگ سازی)، بهینه سازی مصرف انرژی (از طریق عرضه بنزین و گازوئیل در بخش های حمل و نقل و صنعت و کشاورزی با اولویت کارت هوشمند سوخت، احداث جایگاه های عرضه گاز، حمایت از ابداعات و اختراعات موثر در کاهش مصرف سوخت)، بهینه سازی تولید خودرو (از طریق تولید خودروهای گازسوز، تامین تجهیزات استفاده از گاز توسط خودروها، حمایت از تولید خودروهای برقی، دنیروئی و کم مصرف، استانداردسازی تولید خودروی سبک و سنگین و موتور سیکلت در مصرف سوخت و کاهش آلایندهی) و خروج بنزین و گازوئیل از سبد حمایتی، حداکثر از ابتدای سال ۱۳۹۱ هجری شمسی اقدام نماید.

**ماده ۲-** به دولت اجازه داده می شود برای اجرای احکام ماده (۱) این قانون اقدامات زیر را به عمل آورد:

۱- اعطای کمک های بلاعوض یارانه ای به بخش های غیر دولتی مرتبط با اهداف این قانون؛

۲- تخفیف در حقوق ورودی و سود بازرگانی واردات ناوگان حمل و نقل همگانی، خودروهای کم مصرف، خودروهای گاز سوز، نفت گاز، برقی و دونیروئی(هیبریدی) و قطعات و تجهیزات مربوطه؛

۳- تخفیف در حقوق ورودی و سود بازرگانی واردات تجهیزات، تأسیسات، ماشین آلات و قطعات مورد نیاز شبکه و ناوگان ریلی (شهری و برون شهری) و توسعه آزادراه ها و بزرگراه ها؛

۴- اعطای تسهیلات بانکی و پرداخت بخشی از سود تسهیلات بانکی به بخشهای مرتبط با اهداف این قانون؛

۵- تغییر کاربری اراضی و واگذاری زمین های مورد نیاز احداث جایگاه های عرضه گاز طبیعی تا پایان سال ۱۳۹۰ هجری شمسی به قیمت منطقه ای پس از تملک و پرداخت بهای عادلانه آنها به صاحبان اراضی؛

۶- تعیین و اخذ جریمه، متناسب با مازاد مصرف سوخت و آلاینده های از خودروهای سبک و سنگین به صورت پلکانی؛

۷- تعیین و اخذ عوارض، بر مبنای میزان مصرف سوخت و آلاینده های و نوع سوخت از خودروهای تولید داخل و وارداتی از تولیدکنندگان داخلی و واردکنندگان.

**ماده ۳-** دولت مکلف است نظارت بر اجرای زمانبندی شده طرح ها و پروژه های مرتبط با اهداف این قانون را با راهکارهایی که در آیین نامه های اجرایی مشخص خواهد کرد، اعمال نماید و هر شش ماه یکبار گزارش پیشرفت کار را به کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

**ماده ۴-** توزیع کمک ها، یارانه ها، تسهیلات و اعتبارات موضوع این قانون و تعیین دستگاه مجری با توجه به شرح وظایف قانونی به عهده دولت است. دولت موظف است به نحوی اقدام کند که ضمن صرفه جویی، سرعت و کیفیت نیز لحاظ گردد.

**ماده ۵-** شرکتهای بیمه گر موظفند متناسب با ارزیابی دولت از عملکرد دستگاه های مؤثر در کاهش حوادث و تلفات حمل و نقل درون شهری و برون شهری، معادل پنجاه درصد (۵۰٪) صرفه جویی حاصل از عدم پرداخت خسارات بیمه بدنه و شخص ثالث را برای آموزش و فرهنگسازی ایمنی تردد، تأمین تجهیزات، اصلاح فیزیکی نقاط و مقاطع حادثه خیز و کمک به پرداخت هزینه های جاری

با تصویب طرحها و اعتبارات پیشنهادی از سوی شهرداریها در شورای هماهنگی ترافیک استان و از سوی وزارت راه و ترابری و پلیس راهور، در کمیسیون ایمنی راههای وزارت راه و ترابری) به دستگاه های مذکور اختصاص دهند

**ماده ۶-** دولت موظف است با اولویت حمل و نقل ریلی به گونه ای اقدام نماید که سهم حمل و نقل ریلی در جا به جایی بار و مسافر و مصرف سوخت در حمل و نقل برون شهری بر مقادیر جدول (۱) این قانون منطبق شود.

**ماده ۷-** دولت موظف است سیاست های بخش حمل و نقل همگانی شهری را به گونه ای تنظیم نماید که از ابتدای سال ۱۳۹۱ هجری شمسی در مجموع هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) سفرهای درون شهری پوشش داده شده و سهم هر یک از بخش های حمل و نقل همگانی و مصرف سرانه بنزین در روز بر اساس جدول (۲) باشد.

**تبصره ۵-** در شهر تهران نسبت تسهیم حمل و نقل عمومی از کل سفرهای درون شهری برای اتوبوسرانی، تاکسیرانی و حمل و نقل ریلی به ترتیب تا حداکثر بیست و پنج درصد (۲۵٪)، بیست درصد (۲۰٪) و سی درصد (۳۰٪) می باشد.

**ماده ۸-** در صورتی که شهرداری شهرهای دارای شهرک اقماری، شرکتهای شهرهای جدید، شرکتها و کارخانه ها، هزینه تأمین زیرساخت و ابنیه خطوط ریلی به شهرکهای اقماری، شهرهای جدید یا محل شرکت یا کارخانه را تأمین نمایند، دولت مجاز است هزینه روسازی، علایم، تاسیسات و ناوگان اجرای پروژه های مربوطه را تأمین نماید

**ماده ۹-** مدیریت حمل و نقل بار و مسافر در محدوده شهر و حومه آن به عهده شهرداری است.

**ماده ۱۰-** اعتبارات مورد نیاز موضوع این قانون به میزان حداقل چهل هزار میلیارد ۴۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰ ریال در بخش درون شهری و شصت هزار میلیارد ۶۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰ ریال در بخش برون شهری در هر سال تعیین می شود. دولت مجاز است این اعتبارات را در دو ردیف متمرکز درون شهری و برون شهری از محل درآمد عمومی، صرفه جویی حاصل از اجرای این قانون و حساب ذخیره ارزی تأمین و در بودجه سنواتی منظور نماید. این اعتبارات در حساب مخصوص نزد خزانه داری کل کشور به صورت صد در صد (۱۰۰٪) تخصیص یافته تلقی می گردد.

**ماده ۱۱-** وصولی های موضوع بندهای (۶) و (۷) ماده (۲) و ماده (۶) بین شهرداری ها و وزارت راه و ترابری جهت انجام تکالیف این قانون به نسبت شصت درصد (۶۰٪) و چهل درصد (۴۰٪) در قالب بودجه های سنواتی توزیع می گردد. کمک به شهرهای فاقد سامانه ریلی شهری مصوب برای ساماندهی حمل و نقل همگانی و بهبود عبور و مرور دارای اولویت است.

**ماده ۱۲-** آیین نامه اجرایی این قانون حداکثر دو ماه پس از ابلاغ این قانون با پیشنهاد مشترک نماینده ویژه ریاست جمهوری، وزارت راه و ترابری، وزارت کشور و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

**ماده ۱۳-** اجرای کلیه قوانین مغایر با این قانون به جز قانون برنامه توسعه ملغی الاثر می گردد.

جدول ۱. برون شهری

شرح	انتهای	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰
سهم حمل و نقل ریلی در حمل کالا (درصد)	۷/۱	۱۲	۱۷	۲۳	۳۰	
سهم حمل و نقل ریلی در حمل مسافر (درصد)	۴	۶	۹	۱۳	۱۸	
سهم جابجایی مسافر با حمل و نقل همگانی(درصد)	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	
نسبت کشته به ۱۰۰.۰۰۰ نفر جمعیت در تصادفات	۴۰	۳۴	۲۷	۲۰	۱۵	
کشته به ۱۰.۰۰۰ وسیله نقلیه در تصادفات	۲۲	۲۰	۱۷	۱۳	۱۰	
سهم سوخت گازوییل در حمل کالا (لیتر بر تن)	۰/۱۶	۰/۱۵	۰/۱۴	۰/۱۳	۰/۱۲	

جدول ۲. درون شهری

شرح	انتهای سال	۱۳۸	۱۳۸۷	۱۳۸	۱۳۹
	۶	۸	۱۳۸۷	۹	۰
سهم حمل و نقل همگانی از سفرهای شهری (درصد)	۴۱	۵۵	۴۷	۶۴	۷۵
متوسط سهم	۲۴	۳۱	۲۷	۳۵	۴۰
سهم اتوبوس، مادیوس، مینی بوس (درصد)					
در کشور	۱۶	۲۰	۱۸	۲۲	۲۵
سهم تاکسی و ون (درصد)					
سهم قطار شهری و حومه ای (درصد)	۱	۴	۲	۷	۱۰
مصرف سرانه روزانه بنزین حاصل از نفت (لیتر در روز بر نفر)	۱/۱	۰/۹	۱	۰/۸	۰/۷

لایحه فوق مشتمل بر سیزده ماده و یک تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ اول ابان ماه یکهزار و هشتاد و شش  
مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

غلامعلی حداد عادل

رئیس مجلس شورای اسلامی